VIIKONVAIHDE

Avain menneisyydestä. Vanha ja tuttu esine voi kirkastaa muistisairaan vanhuksen mielen. Sivu 16

Liharuuan suosijat. Suomalainen syö vähemmän lihaa kuin keskiverto eurooppalainen. Sivu 15

Naisenergiaa riittää. Anu Nikkilä ja Noora Kinnunen iloitsevat Keuruun naisvoimistelijoiden menestyksestä. Sivu 14

Hulluja nuo arabit

Ruoka tuodaan, vesi tehdään ja energian kulutuksen kasvuun vastataan ydinvoimaloilla. Kun rahaa on.

EIJA MANSIKKAMÄKI

Maailman korkeinta rakennusta Burj Khalifaa rakennettiin betonipumpun avulla yhden kerroksen viikkovauhtia.

DUBAI (MT)
Persianlahden rannalle, keskelle aavikkoa, on pykätty miljoonakaupunki, jonka koko olemassaolo perustuu kaupan ja turismin jatkuvaan kasvuun.

Täällä on maailman korkein rakennus, puoli kilometriä Eiffel-tornia korkeampi 828-metrinen Burj Khalifa ja maailman ainoa seitsemän tähden hotelli, jossa yöpyminen maksaa tuhansia euroja ja johon voi laskeutua helikopterilla tai tilata noudon Rolls-Roycella.

Rannansuuntaisesti pitkäksi hujahtanutta kaupunkia pitää koossa 12-kaistainen moottoritie, jonka varrelle on kohonnut pilvenpiirtäjien ryppäitä, ostoskeskuksia, hienostohotelleja ja keinokanavia. Vieressä aukeaa erämaa.

Kauppakeskukset ovat täynnä maailman kalleimpia merkkiliikkeitä, ja ne ovat niin suuria, että yhdenkin sisään mahtuu laskettelukeskus. Siellä on hiihtohissit, lunta ja kolmen asteen pakkanen.

Toisen ostarin edessä suihkulähteet tanssivat iltaisin musiikin tahdissa 150 metrin korkeuteen.

Houkutuksia keksitään

Eikä tässä kaikki. Marraskuussa Dubain hallitsija ilmoitti rakentavansa erämaan suuntaan uuden kaupungin, johon tulee sata hotellia, maailman suurin ostoskeskus ja jättimäinen puisto.

”Tämä on tällainen leikkikenttä. Mitä vain voi tehdä, ja projektit tulevat aina tällaisessa mittakaavassa. Dubai elää turismista, ja uusia houkutuksia täytyy löytää koko ajan”, suomalaista vientiä edistävän Finpron Lähi-idän johtaja **Riku Niemelä** naurahtaa.

Kun Dubain rantaviiva on harmillisen suora eikä saaristoakaan ole, hiekasta on kasattu kilometrien mittaisia palmunlehden muotoisia saaria. Niissä riittää rantaviivaa huviloille ja huippuhotelleille.

Tekeillä on myös maailmankartan muotoinen saaristo.

Jättimäistä palatsihotelli Atlantista katsoessa miettii, milloin tämäkin kaikki uppoaa.

Suuren rakennusbuumin aikana kymmenisen vuotta sitten kaikista maailman nostureista arviolta neljännes eli noin 30 000 kappaletta oli Dubaissa. Talouskriisi kuitenkin iski velkarahan käyttäjään, mutta öljystä elävä Abu Dhabin naapuriemiraatti auttoi.

Vain viidennes kantaväestöä

Paimentolaisuutta tässä erämaassa ei enää ole. Beduiinihenkeä puhalletaan turisteihin viemällä heitä aavikkosafareille syömään vartaita, tapaamaan kameleita ja katsomaan vatsatanssia.

Eksotiikkaa tarjoavat myös siirtotyöläisten pitämät kulta-, mauste- ja vaatebasaarit.

Dubain asukkaista vain 20 prosenttia on alkuperäisiä arabeja. Loput ovat tuontityöläisiä Intiasta, Pakistanista ja muualta Aasiasta. Talous perustuukin pitkälti halpaan tuontityövoimaan, jonka työoloja kotiapulaisina ja pilvenpiirtäjien rakennustyömailla on arvosteltu.

Kaduilla kuulee arabiaa, englantia, hindiä ja turistien venäjää.

Turistilla on turvallista, sillä rikollisuudesta rangaistaan ankarasti. Lehdissä näitä näkee: afrikkalaissyntyinen taskuvaraskopla karkotettiin samoin kuin tanskalainen toimitusjohtaja, joka käpälöi tarjoilijaa ja istui ensin kolme kuukautta vankilassa.

Putkaan on passitettu myös hempeilyyn valkohiekkaisilla rannoilla sortuneita turisteja.

Islamilaiseen sharia-lakiin kuuluu myös kuolemantuomio.

Omaa ja tuontiruokaa

Auringosta, luksuspalveluista ja turvallisuudesta huolimatta tänne ei voi tulla viettämään eläkepäiviään.

Arabiemiraateissa pitää näet olla työssä ja työntekijällä tulee olla suosittelija. Jos sellaista ei ole, joutuu lähtemään.

Etnistä ruokaa on runsaan tuontityövoiman vuoksi hyvin tarjolla ja myös kauppojen tarjonta on karussa maassa yllättävän monipuolista: hyllyillä on kaikkea kamelinmaidosta lampaanlihaan ja tuoreisiin hedelmiin.

Omassa tuotannossa on maitotuotteita, broileria ja kananmunia. Lihaa tuodaan Brasiliasta, lohta Norjasta ja kaikkea muutakin Aasiasta, Australiasta ja Euroopasta.

Makeaa vettä ei ole. Juomavesi ostetaan pulloissa, ja palmujen ja puistojen kasteluvesi ja muu käyttövesi puhdistetaan öljyenergialla merivedestä. Niinpä vesi maksaa yhtä paljon kuin bensa.

Myöskään viemäriverkkoa ei ole, vaan koko jätejärjestelmä perustuu saostuskaivoihin.

Vihreäkin energia kiinnostaa

Dubai tuntuu kuin itsekseen paisuvalta kuplalta, kiihtyvältä kulutuksen ja energiantuotannon oravanpyörältä.

Toistaiseksi maa käy öljyenergialla, mutta ydinvoiman rakentaminen on aloitettu ja uusiutuvastakin energiasta puhutaan.

”Täällä Lähi-idässä ymmärretään, ettei öljyn käyttäminen energiantuotantoon ole sisämarkkinoilla järkevin vaihtoehto”, Riku Niemelä sanoo.

Täällä vihreää energiaa on aurinkoenergia, jota tuottamaan on avattu viimeksi sadan megawatin laitos.

Suomalaiset rakentavat

Niemelän mukaan suomalaisille puhtaille teknologioille olisi kysyntää veden ja energian tuotannossa sekä tekniikan ylläpidossa, sillä hiekkapölyä riittää.

Suomalaisia on maassa jo ollutkin. Konecranes on toimittanut emiraatteihin automatisoituja nostureita, Kone hissejä, akaalainen Elematic rakennuselementtitehtaita ja lahtelainen Peikko elementtikiinniketehtaan.

Neljäsosa rakennuksista nousee betonielementeillä, joten monissa pilvenpiirtäjissäkin on käytetty suomalaista osaamista.

Myös ilmavaihtojärjestelmiä ja tietotekniikkaa viedään Suomesta.

”Suomi nähdään täällä puhtaana korkean teknologian ja laadun maana ja sillä on Arabiemiraateissa hyvä maine”, Riku Niemelä kertoo.

Kaupankäynti arabien kanssa sujuu ja markkinat ovat suuret, kunhan jaksaa ensin tehdä sinnikkäästi henkilökohtaista suhdetyötä. Yksi sähköpostiviesti ei riitä, Niemelä kertoo.

EIJA MANSIKKAMÄKI

Käyttövesi puhdistetaan öljyenergialla merivedestä. Niinpä vesi maksaa yhtä paljon kuin bensa.

Tämä on tällainen leikkikenttä. Mitä vain voi tehdä, ja projektit tulevat aina tällaisessa mittakaavassa.

DUBAI

Veroparatiisi

Dubai tarkoittaa sekä kaupunkia että yhtä seitsemästä Arabiemiirikuntien liiton emiraatista.
Arabiemiraateissa on 5 ja Dubaissa 1,8 miljoonaa asukasta. Dubain pinta-ala on yksi prosentti Suomesta.
Dubaita hallitsevat šeikit, joiden mukaan on nimetty muun muassa teitä, alueita ja rakennuksia.
Alkuperäinen pääelinkeino oli helmenkalastus, mutta nyt turismi, palvelut ja kauppa. Kaupungissa on suuri satama ja useita vapaakauppa-alueita. Öljytulot ovat pienet.
Täysi verovapaus, sosiaaliturvaa ei ole.
Noin 40 suomalaisella yrityksellä on toimisto Arabiemiraateissa. Maassa asuu satoja suomalaisia. Siellä toimii myös Suomi-koulu.

Burj Khalifassa on 160 kerrosta, luksushotelli, asuntoja, kauppoja ja toimistoja. Vierailijat pääsevät 124. kerrokseen.

Riku Niemelä auttaa suomalaisyrityksiä Lähi-idän markkinoille.

Mausteita myydään kilotavarana omassa basaarissaan.

Dubai mainitaan yhdeksi maailman kultakaupan keskuksista.

Suomalainen luomu myisi Lähi-idässä

Terveystietoisuus on nostamassa päätään Lähi-idässäkin.

Moskeijat ja McDonald’sit ovat vieretysten, elämäntavat ovat muuttuneet ja lihavuus ja kakkostyypin diabetes lisääntyvät.

”Luomuruuan ympärillä kohisee koko ajan enemmän, ja terveysvaikutteiseen ruokaan kiinnitetään täällä hyvin paljon huomiota. Kaikki puhdas on kovassa buumissa”, kertoo Finpron paikallisjohtaja **Riku Niemelä**.

Suomalaisella viennillä olisi tässä tilaisuus, sillä Suomi on täällä päin hyvässä huudossa. Hyvä maine on pitkälti Nokian ansiota.

”Silloin tällöin tulee kyselyitä esimerkiksi suomalaisista kananmunista. Täällä on tiedostettu, että ne ovat hyviä ja terveysvaikutteisia. Omega-3-kananmunilla on kaupoissa kova hinta.”

Niemelä on ollut yhteydessä suomalaisiin munantuottajiin, mutta vienti on tyssännyt kuljetusaikoihin ja -kustannuksiin sekä jo valmiisiin asiakassuhteisiin.

Myös mustikoilla olisi mahdollisuuksia, sillä niitä kaupataan terveysvaikutteisuudella, mutta myynnissä on vain suuria ja mauttomia amerikkalaisia pensasmustikoita.

Kansainvälisten kauppaketjujen tarjonnassa on Niemelän mukaan Pandan lakritsia ja Sirkku-sokeria.

Terveysbuumi on avittanut myös Raision Benecol-jugurttien myyntiä Yhdistyneissä Arabiemiirikunnissa. Ne valmistetaan lisenssillä paikan päällä, mutta mäntyöljystä saatava kasvistanoliesteri viedään Suomesta.

Raision Benecol-liiketoiminnan johtajan **Mikko Laavaisen** mukaan myyntiä siivittävät Suomen puhtaus ja luonto sekä Benecolin kiehtova, puuraakaaineesta juontava alkuperä.

EIJA MANSIKKAMÄKI